

Grundsärskolan
Resursskolan Sjöbo

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Varje förskola och skola ska i enlighet med diskrimineringslagen (2008:567) och skollagen (2010:800) årligen dokumentera arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Diskrimineringslagen och skollagen är formulerade på olika sätt. Men vårt arbete mot diskriminering och kränkande behandling vinner inte på att bedrivas åtskilt. Vi bedriver därför ett sammanhållet arbete mot alla former av kränkningar i förskolan och skolan, såväl mot diskriminering (inklusive sexuella trakasserier och trakasserier) som mot kränkande behandling.

Enhetens namn:

Grundsärskolan o Resursskolan med tillhörande fritidshem och eftermiddagstillsyn enligt LSS

Enhetens **tf rektor Malin Holmqvist**

Planen gäller **2021-2022**

OM PLANEN

Planen tar avstamp i den utvärdering som vi i slutet av förra läsåret gjorde på vår föregående plan, samt i de styrkor och utmaningar vi identifierat i vår kvalitetsrapport. Utifrån dessa sätter vi mål för och planerar vårt främjande arbete. Syftet med det främjande arbetet är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal, där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid och det är målinriktat.

Under första halvan av höstterminen undersöks och analyseras verksamheten ur ett värdegrundsperspektiv för att göra en första avstämning av det främjande arbetet samt som underlag för beslut om och planering av förebyggande och aktiva åtgärder mot kränkande behandling och diskriminering. Syftet med det förebyggande arbetet är att avvärja risker i den egna verksamheten. Det förebyggande arbetet är en del av skolans systematiska kvalitetsarbete och ska involvera alla.

Förskolan/Skolan har också i uppdrag att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering och kränkande behandling. Ett framgångsrikt upptäckande arbete är nära kopplat till det främjande arbetet med att skapa tillitsfulla relationer mellan skolans personal och skolans elever. Känner sig elever trygga och säkra på att bemötas med respekt, så vågar de berätta om sin skolsituation. En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till rektor som i sin tur anmäler vidare till huvudman. Omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna ska skyndsamt utredas och i förekommande fall ska det vidtas de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra diskriminering och kränkande behandling i framtiden.

Planen kommer att utvärderas i slutet av vårterminen.

Bilagor:

[Bilaga 1](#) - Lagstiftning om diskriminering och kränkande behandling

[Bilaga 2](#) - Förklaringar till viktiga begrepp

[Bilaga 3](#) - Rutin vid misstanke om kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier

[Bilaga 4](#) - Rutin vid misstanke om upprepad kränkande behandling

DELAKTIGHET (SAMVERKAN)

Eleverna på enheten diskuterar trygghet och trivsel regelbundet som stående punkter på klassråd och elevråd. Rektor leder elevrådet, vilket är en styrka i arbetet kring trivsel och trygghet.

Under utvecklingssamtalet diskuteras även trygghet och trivsel.

I samband med att läsåret 2021-2022 startar kommer elever och vårdnadshavare att få ta del och ge återkoppling på planen, utifrån diskussionerna kommer eventuellt en revidering ske. Personalen är delaktiga i samtliga moment kring arbetet med planen för diskriminering och kränkande behandling.

FÖRANKRING AV PLANEN

Utifrån diskussioner med elever, vårdnadshavare och arbetslag kommer planen att förankras. Planen är ett aktivt inslag i vardagen.

UTVÄRDERING AV FÖREGÅENDE ÅRS PLAN

Vi konstaterar att utifrån de barometrar som används, upplever elever och vårdnadshavare stor trygghet i verksamheten.

Verksamheten flyttade i augusti 2020 till Emanuelskolan. Vi fick tillgång till större o mer funktionella lokaler. Emanuelskolan är en grundskola som riktar sig mot årskurserna F-6. Det har inneburit att det finns större konkurrens om utemiljön än tidigare, då verksamheten var belägen på en 7-9 skola. Vi kan också konstatera att det blivit mer jämbördiga kontakter än tidigare.

Elevstödsamordnare har varit i samtliga klasser på Emanuelskolan för att informera om vårt rektorsområde. Utifrån situationen kring Covid: 19 har det varit begränsade möjligheter att arrangera olika mötestillfällen mellan de båda enheterna på Emanuelskolan. I framtiden behöver denna möjlighet att nyttjas.

Grundsärskolans rektorsområde har hög representation av elever i åk 6-9 vilket medför att eleverna är generellt mer intresserade av att delta i sociala medier. Det fungerar inte alltid friktionsfritt och en del konflikter har uppstått.

Rektorsområdet har haft tio anmälningar om misstänkt kränkande behandling, en del av anmälningarna har sin grund i att elever hamnar i upphakningar. Vi utgår ifrån att utveckla förmågan till socialt samspel med enskilda elever.

En del av anmälningar har skett mellan Emanuelskolan och grundsärskolans enheter.

Det finns även en tydlig koppling till kränkande handlingar och sociala medier, vilket är bekymmersamt utifrån att eleverna kan vara extra utsatta utifrån sociala, kognitiva förmågor men även språkliga förmågor. Sociala medier är en stående punkt på elevrådet samt även en naturlig del i förebyggande arbetet så som HÄLSA 3.0

Vi konstaterar att språkbruket har förändrats till ett grövre och mer kränkande språk. Enheten behöver arbeta mer medvetet kring elevernas språkbruk.

Personalen utgår ifrån ett lågaffektiva bemötande, vilket skapar färre konflikter och affekter, som i sin tur påverkar skolmiljön positivt.

FRÄMJANDE ARBETE

Syftet med det främjande arbetet är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal, där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid och det är målinriktat.

LÅNGSIKTIGT MÅL		
<p>Rektorsområdet arbetar ständigt med att ingen elev ska bli diskriminerad och/eller kränkt i vår verksamhet.</p> <p>Vår vision: Vi ska alla utvecklas genom att utmanas på olika sätt och erbjuda en verksamhet där alla trivs och bemöts med respekt. Samverkan över gränserna. Vi strävar efter att lärandet ska vara lustfyllt och väcka nyfikenhet. Känslan av sammanhang(KASAM) och lära för livet. Förstå vikten av en god hälsa samt digitaliseringens påverkan i samhället.</p>		
Aktiviteter, vad vi ska göra:	Vem som ansvarar:	Beskriv tidsplan:
Arbetslaget har gemensam planering varje fredag. Elevehälsa är en stående punkt på dagordningen. Det innebär att samtlig personal har en skyldighet att förmedla förhållningssätt och annat av vikt kring elev o /eller elevgrupp som berörd personal bör ha information kring.	Rektor o Elevstödsamordnare Samtlig personal	Läsåret 2021-2022
Arbetet utgår ifrån ett lågaffektivt bemötande Under läsåret diskuterar arbetslaget innebörden av lågaffektivt bemötande, ett återkommande arbete mot ett gemensamt förhållningssätt	Samtlig personal	Läsåret 2021-2022
Vid minst fyra tillfällen per termin arbetar arbetslaget gemensamt utifrån elevcentrerat stöd kopplat till olika elever	Rektor o ESS	Läsåret 2021-2022
Trygghet och trivsel stående punkter på klassråd och elevråd	Rektor, ESS, undervisande lärare	Läsåret 2021-2022

Elevhälsoteamet arbetar förebyggande genom att delta ute i elevgrupperna och vid olika planerings tillfällen för personalen.	EHT	Läsåret 2021-2022
HÄLSA 3.0 För- och efterarbete i respektive grupp.	Skolsköterska Skolkurator Undervisande lärare	Läsåret 2021-2022
Skolutvecklingsarbete BFL (bedömning för lärande)	Mentorer	Läsåret 2021-2022
Samtliga elevgrupper har värdegrundsarbete schemalagt under skolveckan	Ansvarig lärare	Läsåret 2021-2022
Samverkan över gränserna, t ex läsa för varandra, redovisa arbete för varandra. Ha varandra som mottagare för att främja värdegrunden över klasserna. Planera för att samarbeta.	Samtlig personal	Läsåret 2021-2022
Ökad medvetenhet bland personalen att det är vi som är språkrör för elever med icke talande språk.	Samtlig personal	Läsåret 2021-2022

FÖREBYGGANDE ARBETE

Syftet med det förebyggande arbetet är att avvärja risker och hinder i den egna verksamheten. Det är en del av skolans systematiska kvalitetsarbete och ska involvera alla. Under första halvan av höstterminen undersöks och analyseras verksamheten ur ett värdegrundsperspektiv för att upptäcka eventuella risker för kränkande behandling eller diskriminering (utifrån någon av de sju diskrimineringsgrunderna), eller andra hinder för barns och elevers lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer. Utifrån analysen av den egna verksamheten ska skäligen förebyggande åtgärder, som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering, vidtas.

Underlag som alla förskolor och skolor i Sjöbo kommun ska använda

Trivselenkät	Enkäten besvaras årligen, i september/oktober, självständigt av alla elever i grundskolan samt i intervjusituation av barnen i ålder 4-5 i
--------------	--

	förskolan. Familjförvaltningen administrerar enkäten och resultatet görs tillgängligt i G:mappen samt i Hypergene.
Rapport ur DF respons	I DF respons dokumenteras anmälan, utredning, åtgärder och uppföljning gällande kränkande behandling och diskriminering. Enheten tar ut två olika rapporter ur systemet och undersöker dessa. Den ena visar på läsårets samtliga inrapporterade ärenden. Den andra visar kalenderårets samtliga inrapporterade ärende och tas fram för att undersöka förekomst av upprepad kränkande behandling.
BRUK, Område 2 "Normer, värden och inflytande"	Skolverkets självskattningsmaterial BRUK, området gällande normer, värden och inflytande besvaras, rektor avgör processen för självskattningen.

Ytterligare underlag som vi på vår enhet använder

Trygghetsenkät utifrån miljön på skolan	Trygghetsenkät (nytt för hösten 2021 utifrån eleverådets beslut om att inte gå en trygghetsvandring i år utan låta eleverna svara på en enkät om skolmiljön)
Grundskolorns elevenkät	Eleverna besvarar enkäten en gång per läsår.

Resultat av undersökningen

Augusti 2021,

I verksamheterna har det förekommit tio anmälningar om misstanke om kränkning under föregående läsår. Utredningarna och åtgärderna gav resultat och det har inte framkommit ytterligare misstankar. Vi konstaterar att det har förekommit återkommande incidenter på sociala medier, en del av våra elever har svårigheter att förstå socialt samspel och vad vissa handlingar kan leda till för konsekvenser. Detta är något som många elever ständigt behöver tränas och utvecklas i. Detsamma gäller att träna att förstå att man har rätt att säga nej/ja och inte tro att alla människor vill väl (kritiskt tänkande).

I samtliga elevundersökningar uppger ett större antal elever att de trivs och att de inte har varit utsatta för någon diskriminering eller kränkning. Vårdnadshavarna upplever också i stor utsträckning en trygghet och trivsel på skolan. Men det innebär inte att personalen kan slå sig till ro utan behöver ständigt observera och vidareutveckla eleverna i sociala sammanhang.

Elevrådet valde i år att inte utföra någon trygghetsvandring utan pröva med en enkät gällande trygghet i skolmiljön som eleverna besvarar.

En slutsats är att ett fungerande samarbete mellan personal-personal och personal och

vårdnadshavare gynnar eleverna och minskar riskerna för diskriminering och kränkningar..

På grund av restriktioner gällande Covid: 19 har inte vårdnadshavarna varit delaktiga i arbetet med läsårets plan. Men planen är på remiss hos berörda vårdnadshavarna via Unikum under perioden 2021-09-24- 2021-10- 05

Analys av undersökningen

Utifrån inkommit material konstaterar vi att verksamheten har hög måluppfyllelse utifrån trygghet och trivsel. Men att vi aldrig kan slå oss till ro utan att ständigt utveckla och förbättra verksamheten. Rektorsområdet behöver även arbeta för att utveckla samarbetsformer med Emanuelskolan, vilket under läsåret varit begränsat utifrån Covid:19 .
Det framkommer att det finns ett behov av att utveckla elevernas förmågor att umgås på ett kamratligt och kritiskt sätt på sociala medier.

Aktiva åtgärder

Utifrån undersökningen och analysen formulerar vi konkreta mål att arbeta mot, vi planerar vilka aktiviteter vi ska göra för att nå målet, redogör för vem som är ansvarig för att aktiviteten genomförs samt beskriver när den ska genomföras.

Konkret mål att arbeta mot:		
En trygg skolstart på vår gemensamma skola		
Aktiviteter, vad vi ska göra:	Vem som ansvarar:	Beskriv tidsplan:
Enskilda besök inför skolstart för nya elever samt elever som behöver extra förberedelser.	Elevstödsamordnare o mentorer	Augusti 2021
Information om vår enhet till Emanuelskolans nya elevgrupper.	Elevstödsamordnare	Hösten 2021
Sommarbrev skickas hem som förberedelse för eleverna. Schema, bilder och information.	Mentorer	Sommar 2021

Konkret mål att arbeta mot:
Minska elevernas hårda och kränkande språkbruk i vardagen

Aktiviteter, vad vi ska göra:	Vem som ansvarar:	Beskriv tidsplan:
Samtala om ett vårdat språkbruk på klassråd och elevråd - vad innebär det och vilka ord bör vi använda/ inte använda?	Undervisande pedagoger Rektor o ess	läsåret 21/22
Medveten personal angående språkbruk, vi vuxna är förebilder.	Samtlig personal	läsåret 21/ 22
Ta del av och få ideer av hur andra skolor arbetar mot att minska grovt språk och kränkande tillmälen på ett lyckat sätt.	Samtlig personal	Lsåret 21/22

Konkret mål att arbeta mot:		
Öka förmågan att umgås på sociala medier på ett kamratligt och kritiskt sätt		
Aktiviteter, vad vi ska göra:	Vem som ansvarar:	Beskriv tidsplan:
Sociala medier via HÅLSA 3.0	Skolsköterska Skolkurator	Lsåret 21/ 22
Regelbunden avstämning kring sociala medier på elevrådet (gäller elever i åk 6-9)	Rektor o Ess	Lsåret 21/22
Samtal i direkt anslutning till händelse (Fånga stunden)	Samtlig personal	Lsåret 21/22
Samarbete mellan skola och hem utifrån sociala medier, genom samtal i vardagen, telefonkontakter och vid uppkomna händelser.	Samtlig personal	Lsåret 21/22
Enskilda samtal med elever som behöver extra stöd kring sociala medier	Samtlig personal men även riktade insatser av mentorer, och eht.	Lsåret 21/22
Använda exempel från "Värsta bästa nätet" för diskussioner i grupperna.	Undervisande lärare	Lsåret 21/22
Ett styrt tillfälle på eftermiddags tillsynen per månad kommer hur man använder sociala medier samt risker att diskuteras i mindre grupper.	Ansvarig för eftermiddags tillsynen samt samt personal på eftermiddags tillsynen.	Lsåret 21/22

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Uppföljning av arbetet sker löpande under året. I huvudsak genom att vi varje månad tar ut rapport ur DF respons för att synliggöra förekomst av kränkande behandling och diskriminering.

Utvärdering av arbetet som helhet avseende både främjande och förebyggande åtgärder görs i slutet av vårterminen.

Underlag för utvärdering som alla förskolor och skolor i Sjöbo kommun ska använda

Brukarenkät	Enkäten besvaras årligen, i mars-april, av vårdnadshavare till barn som går i förskolan, förskoleklass, grundskola och grundsärskola.
Skolenkäten	Vartannat år, på våren, besvarar elever i årskurs 5 och 9 samt personal och vårdnadshavare på Skolinspektionens nationella enkät, Skolenkäten. De år den genomförs bildar även den underlag för utvärdering.
Rapport ur DF respons	I DF respons dokumenteras anmälan, utredning, åtgärder och uppföljning gällande kränkande behandling och diskriminering. Enheten tar ut rapport för läsårets samtliga inrapporterade ärende och rapport för läsårets ärende där det är bedömt som kränkande behandling.

Ytterligare underlag för utvärdering som vi på vår enhet använder

Grundsärskolans trivselenkät	Varje år besvarar eleverna enkäten under lektionstid. Frågorna är riktade till målgruppen
Observationer	Observationer i det dagliga arbetet på rektorsområdet

Utvärdering av plan

--

KLAGOMÅL

Har du en synpunkt eller ett klagomål på något i förskolan, fritidshemmet eller skolan bör du i första hand vända dig till personalen där. Kontakta exempelvis ansvarig förskollärare eller lärare. Tycker du

inte att du får rätt hjälp eller gehör från personalen bör du istället vända dig till rektorn. Du bör också vända dig direkt till rektorn om du anser att problemet är allvarligt. Om du efter samtalet fortfarande är missnöjd kan du ta kontakt med familjeförvaltningen.

Det finns även möjlighet att anmäla diskriminering och kränkande behandling till följande instanser:

Barn och elevombudet (BEO) Barn- och elevombudets uppgift är att ta tillvara barns och elevers rättigheter i skolan genom att se till att förskolor och skolor följer den del av skollagen som handlar om kränkande behandling.

Så här kontaktar du Barn och Elevombudet:

Telefon: 08-586 08 000 E-post: beo@skolinspektionen.se

www.skolinspektionen.se/beo

Diskrimineringsombudsmannen (DO) ser till att diskrimineringslagen följs.

Så här kontaktar du Diskrimineringsombudsmannen

Telefon: 08-120 20 700 E-post: do@do.se

<http://www.do.se/att-anmala/>

Bilaga 1

Lagstiftning om diskriminering och kränkande behandling

Alla barn och elever har rätt att känna sig trygga och respekterade för den de är, i förskolan och i skolan.

Skolors arbete mot diskriminering och kränkande behandling regleras i diskrimineringslagen (2008:567) och i 6 kap. skollagen (2010:800). Ytterligare relevant lagstiftning är skollagens olika kapitel som tar upp värdegrunden, elevhälsa, systematiskt kvalitetsarbete, inflytande, trygghet och studiero samt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling. Arbetsmiljölagen omfattar också personal och elever i skolan. Nedan följer en kort beskrivning av gällande lagstiftning för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Det är förbjudet för skolans huvudman och personalen i verksamheten att utsätta ett barn eller en elev för diskriminering eller kränkande behandling¹.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering i form av trakasserier eller sexuella trakasserier eller kränkande behandling, i samband med verksamheten är skyldig att anmäla alla misstänkta kränkningar till rektor som i sin tur ska anmäla vidare till skolans huvudman. Skolans huvudman är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra diskriminering eller kränkande behandling i framtiden².

Aktiva åtgärder

Både diskrimineringslagen och skollagen ställer krav på att skolans huvudman ska arbeta med aktiva åtgärder för att upptäckta risker för diskriminering, repressalier eller andra hinder för lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.

Dokumentation

Arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering ska dokumenteras löpande. Det krävs inte längre en likabehandlingsplan mot diskriminering men dokumentationen ska ske varje år. Samtidigt så anger Skollagen att arbetet mot kränkande behandling ska dokumenteras i en årlig plan. Även aktuella riktlinjer, rutiner och åtgärder ska dokumenteras.

Sammanhållet arbete

¹ 6 kap. 9 § skollagen och 2 kap. 5 § diskrimineringslagen.

² 6 kap. 10 § skollagen och 2 kap. 7 § diskrimineringslagen.

Diskrimineringslagen och skollagen är formulerade på olika sätt. Men vårt arbete mot diskriminering och kränkande behandling vinner inte på att bedrivs åtskilt. Vi bedriver därför ett sammanhållet arbete mot alla former av kränkningar i förskolan och skolan, såväl mot diskriminering (inklusive sexuella trakasserier och trakasserier) som mot kränkande behandling.

Bilaga 2

Förklaringar till viktiga begrepp

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Diskrimineringen kan vara direkt eller indirekt diskriminering. Bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är andra former av diskriminering.

Sex former av diskriminering

Nedan beskrivs dels de sex formerna av diskriminering, dels exempel på sådant som kan vara diskriminering inom skolan. Om det är diskriminering eller inte beror på den enskilda situationen.

Direkt diskriminering

Direkt diskriminering är när någon behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation och det finns en koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Till exempel om en elev får sämre betyg och det har samband med hens etniska tillhörighet.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering är när det finns en regel som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Men det är inte indirekt diskriminering om syftet med regeln är berättigat och sättet som används för att uppnå syftet är lämpligt och nödvändigt. Ett exempel på indirekt diskriminering kan vara om en skola obefogat hindrar elever att vara med på gymnastiken för att de bär någon form av huvudbonad, inklusive huvudduk.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en verksamhet inte genomför skäliga åtgärder för att en person med funktionsnedsättning ska kunna ta del av verksamheten. Utgångspunkten för vad som är en skälig åtgärd är de krav på tillgänglighet som gäller enligt de lagar och regler som finns för verksamheten, till exempel skollagen. Om en åtgärd är skälig eller inte beror bland annat på om verksamheten har praktiska och ekonomiska förutsättningar för att genomföra åtgärden. Hänsyn tas också till om det handlar om en kortare kontakt eller en längre relation. Ett exempel på bristande tillgänglighet kan vara att en elev med dyslexi inte får stöd i undervisningen.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning. Exempel på trakasserier kan vara en lärare som hånar en elev för att han bär kippa.

Sexuella trakasserier

Med sexuella trakasserier menas ett beteende av sexuell natur som är oönskat av den som blir utsatt för det. Det kan till exempel vara att en lärare är sexuellt närgången mot en elev.

Instruktioner att diskriminera

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan.

Kränkande behandling

Kränkande behandling avser ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Det kan också vara kränkande behandling om någon skickar elaka mail eller kommentarer på internet eller via sms.

Mobbning

Mobbning handlar om kränkningar som upprepas. I skolans styrdokument används inte längre begreppet mobbning. Där används istället diskriminering och kränkande behandling. Ett skäl till att begreppet mobbning inte längre används är att skollagen och diskrimineringslagen kräver att även enstaka kränkningar ska motverkas. Mobbning har länge definierats som kränkningar som upprepas vid flera tillfällen med ett uppsåt att göra någon illa.

Likabehandling

Med begreppet likabehandling menas att alla barn och elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon diskrimineringsgrund eller andra förhållanden som rör en elevs förutsättningar. Det innebär dock inte att alla ska behandlas lika. Exempelvis behöver en del elever extra stöd för att få lika möjligheter till lärande som andra.

Källa: Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda, Skolverket
<https://www.skolverket.se/publikationer?id=4665>

Bilaga 3

Rutin vid misstanke om kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier

Ingrip	Personal som upptäcker en misstänkt kränkning ska genast ingripa. Prata med de inblandade (tillsammans eller var för sig beroende på situationen) och eventuella vittnen.
Anmäl	Personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkning, eller personal som själv upplever att en kränkning kan ha skett, är skyldig att anmäla alla misstänkta kränkningar. Varje enskild misstänkt kränkning anmäls separat.
	Anmälan görs digitalt via denna länk; https://respons.sjoberg.se/Login.aspx Rektor samt huvudman får per automatik ett e-postmeddelande då en anmälan skickas in till den digitala tjänsten.
	Den som gör anmälan ansvarar också för att vårdnadshavare kontaktas skyndsamt, om det inte föreligger andra särskilda skäl. Kontakten bör ske muntligt.
Utse utredare	Rektor tar del av anmälan, kopplar till berörd elevakt samt utser utredare. Utredaren informeras genom e-post. Om ärendet gäller kränkning "personal - barn/elev" ska rektor även informera direkt till skolchef. När personal är inblandad utreder alltid rektor.
Utred	En viktig utgångspunkt i utredning av en misstänkt kränkning är upplevelsen hos den som misstänks vara utsatt.
	Utredningen behöver göras med omsorg så att den blir en stabil grund för beslut om åtgärder. Den behöver ge en allsidig belysning av situationen för de inblandade barnen/eleverna. Observera att det i en utredningssituation inte räcker med att konstatera att ord står mot ord. Förskolan/Skolan måste bilda sig en egen uppfattning om vad som hänt.
	Utredningen genomförs oftast med hjälp av samtal med syfte att kartlägga det som inträffat men det kan också vara aktuellt med observationer av vad som händer i barn- eller elevgruppen och insamling av skrivna meddelanden, publiceringar i sociala medier eller dylikt.
	Utredningens omfattning beror helt på det enskilda fallet. Det finns handlingar som visar sig vara tillfälliga och redan klarats upp. Det finns barn/elever som varit långvarigt utsatta eller utsatta med en intensitet som göra att utredningen blir mer omfattande.
	Det är bra om de som utreder en händelse samlar in följande information: ☐ Vad har hänt? Beskriv konkreta händelser.

	☐ Vem/vilka är inblandade? ☐ Hur har de inblandade agerat? ☐ Hur upplever de inblandade att representanter för skolan har agerat? ☐ Andra viktiga synpunkter?
	Dokumentera utredningen i DF respons
Vidta åtgärder	Vidta de åtgärder som krävs för att kränkningen ska upphöra och inte hända igen.
Utredning genomförd	Uppdatera status på utredningen i DF respons.
Följ upp	Följ upp ärendet till dess att kränkningen upphört.
	Dokumentera uppföljningen i DF respons.
	Uppdatera status på uppföljningen i DF respons.
Avsluta	Rektor tar del av utredning och eventuell uppföljning och avslutar ärendet.

I Skolverkets skrift "Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda", kapitel 4 kan man läsa mera.

Bilaga 4

Rutin vid misstanke om upprepad kränkande behandling

Ärende gällande upprepad kränkande behandling följs på individnivå av förvaltningen.

1. Uppmärksamma		Personal som får misstanke om att ett barn eller en elev är utsatt för upprepad kränkande behandling tar skyndsamt kontakt med barn/ elevhälsan.
		Barnhälsan/ Elevhälsoteamet (EHT) ska månadsvis ta ut rapport ur DF respons (9-12 mån tillbaka i tiden). Barn/Elever som har varit utsatta för fler än två kränkningar under en 12-månadersperiod ska uppmärksammas.
2. Starta utredning		Barnhälsan/ EHT startar utredning om misstänkt upprepad kränkande behandling i DF respons och kopplar tidigare kränkningsärende till ärendet.
		Utredare utses.
		Informera arbetslaget
		Dokumentera löpande i DF-respons
3. Utred		Skapa en bild av ärendet genom att samla befintlig dokumentation, från kollegor, enskilda barn/ elevsamtal, vårdnadshavare och gör observationer.
		Samtal med den utsatte. Några råd till den som leder samtalet; ☐ Var tydlig med att alla former av kränkningar är oacceptabla ☐ Var beredd att avlasta det utsatta barnet/eleven eventuell skuld och skam ☐ Led samtalet så att beskrivningar av händelser blir konkreta ☐ Visa att förskolan/skolan tar ansvaret för att åtgärda situationen Informera om hur arbetet går vidare och vilket stöd som barnet/eleven utifrån dess önskan/behov får.
4. Åtgärda och stoppa		Samtal med den som utsätter samt dess vårdnadshavare (helst samtidigt). Om det är flera utsättare ska samtalen ske

		<p>individuellt.</p> <p>Några råd till den som leder samtalet;</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Var gärna två personal vid mötet (en kan leda samtalet, en kan dokumentera) ☐ Var tydlig med att alla former av kränkningar är oacceptabla och visa att förskolan/skolan tar allvarligt på det som framkommit ☐ Presentera på ett sakligt sätt det som har hänt ☐ För samtalet utifrån frågan <i>-Hur kan vi hjälpa dig att ändra detta beteende? Det måste upphöra!</i> ☐ Ha en tydlig strategi för att åtgärda situationen så att det inte händer igen <p>Bestäm tid för uppföljningsmöte.</p>
		Planera och genomför åtgärder för att stoppa kränkningar.
		Informera arbetslaget och Barnhälsan/EHT
Steg 1-4 ska ske skyndsamt		
5. Följ upp och utvärdera		Utöka observationerna
		<p>Följ upp med flera uppföljningsmöten till dess att du är helt säker på att kränkningarna har upphört.</p> <p>Ha individuella samtal, både med den som blir utsatt och den som utsätter (samt deras vårdnadshavare). Detta kan pågå under flera månader.</p>
		Återkoppla regelbundet till arbetslaget
6. Dokumentera		<p>Dokumentera åtgärder</p> <p>Gör anteckningar i DF respons under arbetets gång.</p> <p>Avsluta ärendet i DF-respons när kränkningarna upphört.</p>

För att varaktigt komma till rätta med kränkningar behöver också relationer inom barn/elevgrupper, den kultur som utvecklats på en skola och de normer som formar denna kultur, granskas och utmanas.

I Skolverkets skrift “Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda”, kapitel 4 kan man läsa mera om detta.